



Rozdział 1

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

WPROWADZENIE

Wsparcie Komisji Europejskiej przy tworzeniu niniejszej publikacji nie stanowi poparcia dla treści, które odzwierciedlają jedynie poglądy autorów, a Komisja nie może być pociągana do odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie zawartych w niej informacji.

Attribution-NonCommercial-
NoDerivatives 4.0 International
(CC BY-NC-ND 4.0)



Funded by
the European Union

Czym jest zrównoważony rozwój?

Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ) definiuje zrównoważony rozwój jako:

Rozwój, który zaspokaja potrzeby teraźniejszości bez narażania zdolności przyszłych pokoleń do zaspokajania ich własnych potrzeb.

Definicja ta jest często określana jako "definicja Brundtland", ponieważ została po raz pierwszy zaproponowana w Raplocie Brundtland z 1987 r. Światowej Komisji ds. Środowiska i Rozwoju pt. „Nasza wspólna przyszłość”.

Definicja ta podkreśla znaczenie zrównoważenia aspektów ekonomicznych, społecznych i środowiskowych w celu osiągnięcia zrównoważonej przyszłości. Uznaje, że potrzeby obecnych pokoleń muszą zostać zaspokojone, ale także, że potrzeby te nie powinny być zaspokajane kosztem dobrobytu i potencjału przyszłych pokoleń.

Zrównoważony rozwój jest kluczowym terminem, ponieważ zasoby Ziemi są ograniczone i musimy korzystać z nich mądrze, aby zachować je dla przyszłych pokoleń. Ponadto sposób, w jaki obecnie żyjemy, nie jest zrównoważony w dłuższej perspektywie. Powoduje negatywne skutki dla środowiska, takie jak zmiany klimatyczne, utrata różnorodności biologicznej i wyczerpywanie się zasobów naturalnych.

Rozwój koncepcji zrównoważonego rozwoju był napędzany przez różne czynniki, w tym:

- rosnąca świadomość wpływu działalności człowieka na środowisko i społeczeństwo,
- uświadomienie sobie, że nasz obecny styl życia nie jest zrównoważony w dłuższej perspektywie,
- potrzebę znalezienia bardziej wydajnych i skutecznych narzędzi wykorzystania zasobów;
- pragnienie stworzenia bardziej sprawiedliwego i dostatniego świata dla wszystkich.

Spoleczny wymiar zrównoważonego rozwoju

Zrównoważony rozwój w wymiarze społecznym odnosi się do sposobów, w jakie działalność człowieka wpływa na społeczeństwo i jest przez nie postrzegana. Obejmuje to kwestie równości społecznej, sprawiedliwości i dobrobytu.

W kontekście społecznym zrównoważony rozwój oznacza zapewnienie wszystkim członkom społeczeństwa możliwości zaspokojenia ich podstawowych potrzeb oraz prowadzenia satysfakcjonującego i zdrowego życia. Oznacza to również promowanie spójności społecznej i integracji oraz pracę na rzecz wyeliminowania ubóstwa, nierówności i dyskryminacji.

Osiągnięcie zrównoważonego rozwoju w wymiarze społecznym wymaga rozwiązania szeregu kwestii. Istotne czynniki to:

- dostęp do edukacji, opieki zdrowotnej i innych podstawowych usług,
- sprawiedliwy podział zasobów,
- wzmocnienie pozycji grup marginalizowanych i defaworyzowanych,
- ochrona i przestrzeganie praw człowieka,
- wsparcie dla silnych i zdrowych społeczności.



Istnieje kilka teorii zrównoważonego rozwoju, które koncentrują się na społecznym wymiarze tej koncepcji lub na sposobach, w jakie ludzkie działania wpływają i są pod wpływem społeczeństwa. Teorie te starają się zrozumieć czynniki społeczne i kulturowe, które wpływają na zrównoważony rozwój oraz zidentyfikować strategie promowania zrównoważonego rozwoju. Niektóre z głównych teorii zrównoważonego rozwoju na poziomie społecznym obejmują:

- Zrównoważone źródła utrzymania podkreślają znaczenie wspierania źródeł utrzymania jednostek i społeczności w sposób zrównoważony pod względem środowiskowym i społecznym. Teoria koncentruje się na umożliwieniu ludziom znalezienia sposobów zarabiania na życie, które są zgodne z długoterminową równowagą.
- Kapitał społeczny podkreśla rolę więzi społecznych, zaufania i współpracy w promowaniu zrównoważonego rozwoju. Sugeruje, że silne sieci społeczne i spójność społeczna mogą ułatwić przyjęcie zrównoważonych praktyk i odporność społeczności.
- Kształcenie społeczne koncentruje się na znaczeniu edukacji i uczenia się w promowaniu zrównoważonego rozwoju. Podkreśla znaczenie budowania potencjału i zachęcania do dzielenia się wiedzą i doświadczeniem w celu ułatwienia przyjęcia zrównoważonych praktyk.
- Badania partycypacyjne przeprowadzone w społecznościach podkreślają znaczenie angażowania członków społeczności w badania i procesy decyzyjne związane ze zrównoważonym rozwojem. Sugeruje, że zaangażowanie społeczności w proces badawczy może pomóc w budowaniu potencjału, wspieraniu poczucia odpowiedzialności i zapewnieniu, że badania odnoszą się do potrzeb i priorytetów społeczności.

Zrównoważony styl życia

Zrównoważony styl życia to sposób życia, który ma na celu zmniejszenie wpływu działalności człowieka na środowisko oraz promowanie sprawiedliwości społecznej i ekonomicznej. Obejmuje on dokonywanie wyborów, które są przyjazne dla środowiska, odpowiedzialne społecznie i opłacalne ekonomicznie.

Myśląc o tym, jak stworzyć bardziej zrównoważony styl życia, ważne jest, aby wziąć pod uwagę trzy filary zrównoważonego rozwoju: społeczny, ekonomiczny i środowiskowy.

1. Filar społeczny uwzględnia społeczny i kulturowy wpływ praktyk zrównoważonego rozwoju. Obejmuje to kwestie takie jak równość, sprawiedliwość społeczna oraz dobrobyt jednostek i społeczności.
2. Filar ekonomiczny odnosi się do wpływu praktyk zrównoważonego rozwoju na gospodarkę. Obejmuje to kwestie takie jak wykorzystanie zasobów, wydajność i wzrost gospodarczy.
3. Filar środowiskowy koncentruje się na wpływie praktyk zrównoważonego rozwoju na środowisko. Obejmuje to takie kwestie, jak wykorzystanie zasobów naturalnych, zanieczyszczenie oraz wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną.

Zrównoważony rozwój wymaga równowagi między tymi trzema filarami, ponieważ nie jest możliwe osiągnięcie go w jednym obszarze bez uwzględnienia dwóch pozostałych. Ważne jest, aby przy podejmowaniu decyzji i działań promujących zrównoważony rozwój brać pod uwagę wzajemne powiązania i kompromisy między trzema filarami.

Istnieje wiele sposobów na zrównoważone życie, a konkretne praktyki, które składają się na zrównoważony styl życia, mogą się różnić w zależności od okoliczności i priorytetów danej osoby. Jednak wspólne elementy zrównoważonego stylu życia obejmują:

- zmniejszenie zużycia energii i korzystanie z czystych, odnawialnych źródeł energii,
- zmniejszenie zużycia wody i ochrona zasobów wodnych,
- zmniejszenie ilości odpadów i recykling,
- korzystanie z opcji zrównoważonego transportu,
- wspieranie lokalnego, ekologicznego rolnictwa i przedsiębiorstw,
- korzystanie z produktów i usług przyjaznych dla środowiska,
- ochrona zasobów naturalnych i różnorodności biologicznej,
- promowanie sprawiedliwości społecznej i gospodarczej,
- kształcenie siebie i innych w zakresie kwestii i praktyk zrównoważonego rozwoju,

To tylko kilka przykładów. Warto pamiętać, że istnieje wiele innych sposobów, w jakie jednostki mogą przyjąć zrównoważone praktyki w swoim codziennym życiu. Kluczem jest bycie świadomym wpływu naszych działań i dokonywanie wyborów, które są dobre dla środowiska i społeczeństwa.

W przypadku osób dorosłych zagrożonych wykluczeniem społecznym, zrównoważony rozwój może obejmować znalezienie sposobów na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb w sposób odpowiedzialny pod względem środowiskowym, społecznym i ekonomicznym. To może objawiać się poprzez odkrywanie ścieżek do uzyskania dostępu do przystępnych cenowo i ekologicznych mieszkań, produktów spożywczych oraz innych potrzeb życiowych, a także przez poszukiwanie sposobów na kształtowanie społecznych więzi i sieci wsparcia.



Edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju

Edukacja odgrywa kluczową rolę w zrozumieniu i podejmowaniu wyzwań związanych ze zrównoważonym rozwojem. Zapewnia wiedzę, pomaga w nabywaniu umiejętności i kształtowaniu postaw.

Przykładowe sposoby pokazujące jak edukacja może pomóc w sprostaniu wyzwaniom związanym ze zrównoważonym rozwojem:

- Dostarczanie informacji i wiedzy na temat zrównoważonego rozwoju. Edukacja zapewnia jednostkom wiedzę i zrozumienie, których potrzebują, aby podejmować świadome decyzje. Może to obejmować informacje o kwestiach środowiskowych, społecznych i ekonomicznych, a także o wpływie różnych działań i zachowań na środowisko i społeczeństwo.
- Rozwijanie umiejętności i kompetencji związanych ze zrównoważonym rozwojem. Może to obejmować umiejętności związane z zarządzaniem zasobami, ochroną środowiska oraz rozwojem społecznym i gospodarczym.
- Wspieranie postaw i wartości związanych ze zrównoważonym rozwojem. Jedną z ról edukacji jest promowanie pozytywnych postaw i wartości związanych ze zrównoważonym rozwojem, takich jak szacunek dla środowiska, odpowiedzialność społeczna i poczucie współodpowiedzialności.

Istnieje wiele sposobów nauczania o zrównoważonym rozwoju, a konkretne podejścia i strategie będą zależeć od odbiorców, celów edukacyjnych i dostępnych zasobów. Poniżej niektóre ogólne wskazówki dotyczące organizowania działań edukacyjnych skierowanych do dorosłych słuchaczy zagrożonych wykluczeniem.

- **Zwrócenie uwagi na istotę i znaczenie temat**
Łączenie tematu zrównoważonego rozwoju z zainteresowaniami i doświadczeniami odbiorców oraz dostarczanie przykładów i studiów przypadku, które ilustrują znaczenie zrównoważonego rozwoju.
- **Korzystanie z różnych metod nauczania**
Użycie szeregu metod nauczania w celu zaangażowania różnych stylów uczenia się i utrzymania zainteresowania słuchaczy. Może to obejmować wykłady, dyskusje, zajęcia grupowe, praktyczną naukę czy wycieczki terenowe.
- **Zachęcanie do krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów**
Zachęcanie uczniów do krytycznego myślenia o kwestiach zrównoważonego rozwoju oraz do rozważania różnych perspektyw i podejść do rozwiązywania tych kwestii. Zachęcanie uczniów do opracowywania własnych pomysłów i rozwiązań dla wyzwań związanych ze zrównoważonym rozwojem.
- **Podkreślanie znaczenia działania**
Nauczanie o znaczeniu podejmowania działań w celu sprostania wyzwaniom związanym ze zrównoważonym rozwojem i zapewnienie dorosłym słuchaczom możliwości zaangażowania się w projekty lub inicjatywy na rzecz zrównoważonego rozwoju w ich lokalnych społecznościach i poza nimi.
- **Korzystanie z różnych zasobów**
Projektowanie działań edukacyjnych poświęconych tematowi zrównoważonego rozwoju, które są odpowiednie dla potrzeb różnych uczniów/słuchaczy i obejmują różne materiały, takie jak książki, artykuły, filmy, strony internetowe i zaproszeni prelegenci.



Kluczem do nauczania o zrównoważonym rozwoju jest uczynienie tematu istotnym, angażującym i interaktywnym oraz zapewnienie uczenia się poprzez doświadczenie i działanie. Nauczanie o zrównoważonym rozwoju może pomóc dorosłym słuchaczom zdobyć kluczowe kompetencje (umiejętności, wiedzę, postawy), które pomogą stać się bardziej świadomymi i bardziej zaangażowanymi w działania społeczności. Obejmują one:

- **Wiedza o środowisku**
Zrozumienie zasad nauki o środowisku, w tym wpływu działalności człowieka na świat przyrody i wzajemnych powiązań między różnymi systemami środowiskowymi.
- **Umiejętności zarządzania zasobami**
Planowanie, organizowanie i zarządzania wykorzystaniem zasobów naturalnych i ludzkich w sposób zrównoważony i wydajny.
- **Umiejętności komunikacyjne**
Skuteczne przekazywanie informacji na temat kwestii zrównoważonego rozwoju i angażowania różnych odbiorców.
- **Umiejętności przywódcze**
Inspirowanie, motywowanie i przewodzenie w wysiłkach na rzecz sprostania wyzwaniom związanym ze zrównoważonym rozwojem.
- **Kompetencje międzykulturowe**
Umiejętność rozumienia i szanowania różnic kulturowych oraz efektywnej współpracy z osobami z różnych środowisk.
- **Umiejętności rozwiązywania problemów**
Identyfikowanie i analizowanie wyzwań związanych ze zrównoważonym rozwojem oraz opracowywanie kreatywnych i skutecznych rozwiązań.
- **Umiejętności współpracy**
Efektywna współpraca z innymi w celu osiągnięcia wspólnych celów.



Rola organizacji pozarządowych

Kluczowym zadaniem organizacji pozarządowych zajmujących się wsparciem dorosłych narażonych na wykluczenie społeczne, jest zapewnianie dostępu do edukacji. Jednakże, pracownicy organizacji społecznych mają również możliwość zaangażowania się w szereg inicjatyw promujących zrównoważony rozwój zarówno w naszych lokalnych społecznościach, jak i szerzej. Działania te mogą obejmować organizowanie warsztatów, kampanii informacyjnych oraz projektów, które podkreślają znaczenie zrównoważonego życia, a także wspieranie naszych słuchaczy w dokonywaniu bardziej świadomych i ekologicznych wyborów. Oto kilka przykładów:

- **Prowadzenie badań**
Organizacje pozarządowe mogą prowadzić badania nad kwestiami zrównoważonego rozwoju i wykorzystywać ich wyniki do informowania o programach edukacyjnych i szkoleniowych, rozwoju polityki i działań rzeczniczych.
- **Wspieranie zmian w polityce**
Organizacje pozarządowe mogą opowiadać się za zmianą polityki na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym w celu promowania zrównoważonego rozwoju. Może to obejmować lobbing na rzecz zmiany przepisów lub wprowadzenia regulacji wspierających zrównoważony rozwój lub pracę nad podnoszeniem świadomości i potrzeby działania.
- **Współpraca z innymi organizacjami**
Organizacje pozarządowe mogą współpracować z innymi organizacjami, w tym rządami, przedsiębiorstwami, w celu promowania zrównoważonego rozwoju poprzez edukację.

Zadanie 1. Tworzenie dziennika zrównoważonej praktyki

Pana/pani zadaniem jest zastanowienie się nad własnymi praktykami w zakresie zrównoważonego rozwoju, aby uświadomić sobie własny styl życia, a tym samym lepiej przygotować się do wspierania swoich słuchaczy w rozwijaniu bardziej zrównoważonych praktyk.

Instrukcje krok po kroku:

- Stwórz dziennik (cyfrowy lub analogowy, można użyć notatnika lub kalendarza), w którym będą Państwo zapisywać swoje refleksje w nadchodzących tygodniach. (Proszę pamiętać, że zostaną Państwo poproszeni o korzystanie z tego dziennika w następnej części tego kursu).
- Tydzień 1. Proszę zaobserwować i zapisać wszystkie praktyki związane ze zrównoważonym rozwojem, które już Państwo wdrażają w swoim życiu (np. zmniejszenie zużycia energii, korzystanie z transportu publicznego, wspieranie lokalnego rolnictwa).
- Tydzień 2. Proszę się zastanowić i zapisać swoje przemyślenia na temat społecznego, ekonomicznego i środowiskowego wpływu swoich codziennych działań. Rozważyc długoterminowe konsekwencje swoich wyborów związanych z codziennymi aspektami życia.
- Tydzień 3. Proszę napisać o wszelkich wyzwaniach lub sukcesach, których doświadczyliście Państwo w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz o wszelkich celach lub krokach, które chcielibyście podjąć, aby poprawić swoje praktyki w zakresie zrównoważonego rozwoju.
- Tydzień 4. Proszę podzielić się swoimi odkryciami i refleksjami z kolegami. Jakie projekty i działania moglibyście zaprojektować, aby wasza wspólna praca była bardziej zrównoważona?

Zadanie 2. Zrównoważona społeczność

To zadanie ma pomóc w zrozumieniu kontekstu lokalnej społeczności i zidentyfikowaniu lokalnych wyzwań związanych ze zrównoważonym rozwojem. Instrukcje krok po

kroku:

1. Określenie kluczowych kwestii
Rozważenie kwestii środowiskowych, społecznych i ekonomicznych, które są ważne w Państwa społeczności. Mogą to być kwestie takie jak, jakość powietrza i wody, transport, gospodarka odpadami lub rozwój gospodarczy.
2. Gromadzenie danych
Zbieranie danych na temat zidentyfikowanych kluczowych kwestii. Może to obejmować przegląd istniejących źródeł danych, takich jak raporty lub roczniki, lub gromadzenie nowych danych za pomocą ankiet lub grup fokusowych.
3. Zaangażowanie społeczności
Zaangażowanie członków społeczności w proces identyfikacji wyzwań związanych ze zrównoważonym rozwojem może obejmować organizowanie spotkań publicznych, prowadzenie grup fokusowych lub angażowanie się w innej formie w celu zebrania opinii i informacji zwrotnych.
4. Analiza danych
Przejrzenie zebranych danych i identyfikacja wzorców i trendów, które wskazują na wyzwania związane ze zrównoważonym rozwojem w konkretnej społeczności.
5. Ustalenie priorytetów wyzwań
W oparciu o zebrane dane i informacje, mogą Państwo ustalić priorytety wyzwań związanych ze zrównoważonym rozwojem w swojej społeczności oraz przeanalizować potencjalne skutki i wykonalność rozwiązania każdego wyzwania.

Zadanie 3. Plan działań na rzecz zrównoważonego rozwoju

Opierając się na refleksji, którą przeprowadziłeś podczas dwóch poprzednich ćwiczeń, Twoim zadaniem jest stworzenie konkretnego planu, jakie kroki możesz teraz podjąć, aby promować zrównoważony rozwój w swojej społeczności.

Plan działania to szczegółowy plan, który określa konkretne kroki i zasoby potrzebne do osiągnięcia określonego celu. Instrukcje Krok po

kroku:

1. Określenie celu
Jakie cele Pani/Pan chce osiągnąć w obszarze zrównoważonego rozwoju? Proszę określić je precyzyjnie, upewniając się, że są one realistyczne i mierzalne.
2. Określenie bieżącej sytuacji
Jakie obecne praktyki i warunki związane ze zrównoważonym rozwojem wymagają dostosowania? Proszę przeprowadzić analizę aktualnego stanu.
3. Identyfikacja potencjalnych działań
Jakie konkretnie działania Pani/Pan może podjąć, aby zrealizować wyznaczony cel? Proszę rozważyć różne opcje i realistycznie ocenić, co jest możliwe do osiągnięcia przy użyciu dostępnych zasobów.
4. Ocena potencjalnych działań
Proszę przeanalizować potencjalny wpływ, wykonalność oraz koszt każdego z rozważanych działań. Należy wybrać te, które wydają się najbardziej efektywne i które są możliwe do realizacji w ramach posiadanych zasobów.
5. Opracowanie planu
Proszę stworzyć szczegółowy plan, określając konkretne kroki i zasoby niezbędne do implementacji wybranych działań. Plan powinien zawierać harmonogram oraz przydział konkretnych zadań dla poszczególnych osób lub zespołów.
6. Wdrożenie planu
Proszę działać zgodnie z opracowanym planem, monitorując postępy w realizacji celów.
W przypadku konieczności, trzeba dokonać korekty na podstawie obserwowanych wyników.
7. Ocena wyników
Po zaimplementowaniu planu, ważne jest, aby ocenić wyniki działań i zidentyfikować elementy, które funkcjonowały dobrze, oraz te, które wymagają poprawy w przyszłości.

Plan warsztatów: Wprowadzenie do zrównoważonego rozwoju

Cele nauczania:

- zrozumienie koncepcji zrównoważonego rozwoju i trzech filarów zrównoważonego rozwoju (społecznego, ekologicznego i środowiskowego);
- umiejętność zastosowania koncepcji zrównoważonego rozwoju we własnym życiu i w społecznościach, w których żyją;

Materiały i zasoby

- materiały informacyjne na temat koncepcji zrównoważonego rozwoju i trzech filarów zrównoważonego rozwoju;
- studia przypadków dotyczące inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju w różnych społecznościach;
- pytania do samooceny zrównoważonego rozwoju

Instrukcje krok po kroku:

1. Przedstawienie celu warsztatów i przegląd działań (10 min)
2. Przedstawienie kluczowych pojęć: zrównoważony rozwój i jego trzy filary. (20 min)
3. Dyskusja w grupie na temat znaczenia zrównoważonego rozwoju i tego, jak odnosi się on do życia słuchaczy i ich społeczności (20 min)
4. Proszę podzielić uczestników na mniejsze grupy i dać każdej z nich krótki opis zrównoważonej praktyki- patrz materiał uzupełniający nr 2. Poproś ich o przeczytanie i zastanowienie się, jakie podobne rozwiązania chcieliby zobaczyć w swoich społecznościach.
5. Podsumowanie dyskusji w dużej grupie, koncentrując się na głównych wyzwaniach, jakie uczestnicy dostrzegają w swojej społeczności lokalnej (10 min).
6. Poproszenie uczestników o zastanowienie się nad indywidualnymi zrównoważonymi praktykami. Przykłady pytań znajdują się w materiale 3 (30 min).
7. Przeprowadzenie końcowej dyskusji podsumowującej, pytając uczestników, czego się nauczyli i jakie są ich plany dotyczące podejmowania bardziej zrównoważonych działań.

Materiał uzupełniający nr 1. Definicje i pojęcia

Zrównoważony rozwój

Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ) definiuje zrównoważony rozwój jako:

"Rozwój, który zaspokaja potrzeby teraźniejszości bez uszczerbku dla zdolności przyszłych pokoleń do zaspokojenia ich własnych potrzeb".

Trzy filary zrównoważonego rozwoju

Myśląc o tym, jak stworzyć bardziej zrównoważony styl życia, ważne jest, aby wziąć pod uwagę trzy filary zrównoważonego rozwoju: społeczny, ekonomiczny i środowiskowy.

1. Filar społeczny odnosi się do potrzeby uwzględnienia społecznego i kulturowego wpływu praktyk zrównoważonego rozwoju. Obejmuje to kwestie takie jak równość, sprawiedliwość społeczną oraz dobrobyt jednostek i społeczności.
2. Filar ekonomiczny odnosi się do potrzeby rozważenia ekonomicznych skutków praktyk zrównoważonego rozwoju. Obejmuje to kwestie takie jak wykorzystanie zasobów, wydajność i wzrost gospodarczy.
3. Filar środowiskowy odnosi się do potrzeby uwzględnienia wpływu praktyk zrównoważonego rozwoju na środowisko. Obejmuje to takie kwestie, jak wykorzystanie zasobów naturalnych, zanieczyszczenie oraz wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną.

Podsumowując, zrównoważony rozwój wymaga równowagi między tymi trzema filarami, ponieważ nie jest możliwe osiągnięcie zrównoważonego rozwoju w jednym obszarze bez uwzględnienia pozostałych dwóch. Ważne jest, aby wziąć pod uwagę wzajemne powiązania i kompromisy między trzema filarami przy podejmowaniu decyzji i działań promujących zrównoważony rozwój.

Materiał uzupełniający nr 2. Zrównoważone praktyki

Inicjatywa "Zielonych dachów" w Toronto w Kanadzie.

Inicjatywa ta obejmuje instalację dachów pokrytych roślinnością na budynkach w mieście w celu poprawy jakości powietrza, zmniejszenia odpływu wody deszczowej i zapewnienia innych korzyści dla środowiska. Akcja z powodzeniem przyczyniła się do zmniejszenia zużycia energii, poprawy jakości powietrza i poprawy środowiska miejskiego.

Program "Solarize" w Portland, USA.

To program zakupów grupowych, który pomaga społecznościom w Portland instalować panele słoneczne na swoich domach i firmach. Łącząc zasoby i wykorzystując siłę zakupów hurtowych, program z powodzeniem zwiększył wykorzystanie energii słonecznej w mieście i zmniejszył emisję gazów cieplarnianych.

Ruch "Miast przejściowych" w Wielkiej Brytanii.

Ruch "transition towns" to inicjatywa kierowana przez społeczność, która ma na celu budowanie odporności i zmniejszenie zależności od paliw kopalnych w lokalnych społecznościach. Ruch obejmuje rozwój lokalnych inicjatyw, takich jak ogrody społecznościowe, projekty energii odnawialnej i programy redukcji odpadów. Ruch ten odniósł sukces w promowaniu zrównoważonego rozwoju i zaangażowania społeczności w Wielkiej Brytanii.

Program "Eco-Schools" w Wielkiej Brytanii.

To międzynarodowa inicjatywa, która zachęca szkoły do przyjęcia holistycznego podejścia do zrównoważonego rozwoju. Program obejmuje opracowanie planu działania i wdrożenie inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju w szkole oraz zaangażowanie społeczności szkolnej. Program odniósł sukces i angażuje młodych ludzi w kwestie zrównoważonego rozwoju.

Inicjatywa "Zielonego Ładu" w Holandii.

To rządowy program promujący efektywność energetyczną i wykorzystanie energii odnawialnej w budynkach. Inicjatywa obejmuje rozwój partnerstwa między rządem, przedsiębiorstwami i innymi organizacjami w celu promowania zrównoważonego rozwoju w środowisku zabudowanym. Program odniósł sukces w zwiększaniu efektywności energetycznej i wykorzystaniu energii odnawialnej w Holandii.

Inicjatywa "Gospodarki o obiegu zamkniętym" w Finlandii

To rządowy program promujący przejście do bardziej zrównoważonej i zasobooszczędnej gospodarki. Obejmuje rozwój polityk i inicjatyw, które zachęcają do ponownego wykorzystania i recyklingu zasobów oraz redukcji odpadów. Inicjatywa odniosła sukces w promowaniu zrównoważonego rozwoju i efektywnego gospodarowania zasobami w Finlandii.

Materiał uzupełniający nr 3.

Pytania do samooceny zrównoważonego rozwoju

Istnieje kilka sposobów oceny, czy styl życia jest zrównoważony:

1. Przeprowadzenie „audytu” zrównoważonego rozwoju
Audyt zrównoważonego rozwoju to systematyczny przegląd stylu życia w celu zidentyfikowania obszarów, w których efektywnie korzysta się z zasobów i obszarów, w których można wprowadzić ulepszenia. Przykładowo aby przeprowadzić audyt zrównoważonego rozwoju, można śledzić i analizować zużycie zasobów (takich jak energia, woda i materiały).
2. Ocena swojego śladu węglowego
Ślad węglowy to miara gazów cieplarnianych (takich jak dwutlenek węgla) emitowanych w wyniku działalności użytkownika. Aby ocenić swój ślad węglowy, można skorzystać z kalkulatora śladu węglowego, który oszacuje emisje na podstawie wzorców konsumpcji.
3. Nawyki konsumpcyjne
Przyjrzenie się produktom i usługom, z których regularnie korzystamy. Rozważmy ich wpływ na środowisko, społeczeństwo i gospodarkę. Czy korzystamy z produktów wykonanych ze zrównoważonych materiałów, czy też przyczyniają się one do powstawania odpadów i zanieczyszczeń? Czy wspieramy lokalne firmy i społeczności, czy też polegamy na produktach i usługach, które mają negatywny wpływ na inne miejsca?
4. Wartości i cele
Zastanówmy się nad swoimi osobistymi wartościami i celami oraz nad tym, w jaki sposób łączą się one ze zrównoważonym rozwojem. Czy chcemy prowadzić bardziej zrównoważony styl życia, czy też istnieją inne priorytety.